

Qirqinchi Oyatning Yashirin Tarixi — Yigirmanchi Raqam

Ikkinchi voy — yettinchi qism — Hizqiyol

Jeff Pippenger

2026-07-29

Hizqiyoyo paygʻambarning uning kirish oyatlarida oʻttiz yoshda deb bilish Muqaddas Kitobga muvofiq maqbul tushunchadir.

Endi shunday boʻldiki, oʻttizinchi yilda, toʻrtinchi oyda, oyning beshinchi kunida, men Kebar daryosi boʻyida asirlar orasida ekanimda, osmonlar ochildi va men Xudoning vahiylarini koʻrdim. Oyning beshinchi kunida — shoh Yexoiyaxinning asirlikka olib ketilganining beshinchi yili edi — Xaldeylar yurtida, Kebar daryosi boʻyida, Buzining oʻgʻli ruhoniylar Hizqiyolga Egamizning kalomi aniq tarzda keldi; va oʻsha yerda Egamizning qoʻli uning ustida edi. Hizqiyol 1:1–3.

Baʼzilar “oʻttizinchi yil” muayyan yubiley davriga asoslangan, u podshoh Yoʻshiyoyo bilan boshlangan va qirqinchi bobning birinchi oyati bilan yakunlangan, deb hisoblaydilar.

Asirligimizning yigirma beshinchi yilida, yil boshida, oyning oʻninchi kunida, shahar vayron qilinganidan keyingi oʻn toʻrtinchi yilda, aynan oʻsha kuni Egamizning qoʻli mening ustimda edi va meni oʻsha yerga olib bordi. Hizqiyol 40:1.

Muqaddas Kitob xronologlari qirqinchi bobning birinchi oyatini miloddan avvalgi 573-yil 28-aprel yoki 22-oktabr sanasi bilan belgilaydilar. Barcha paygʻambarlar oxirgi kunlarni koʻrsatadilar; shu bois miloddan avvalgi 573-yil 22-oktabrdagi kuzgi sana, miloddan avvalgi 622-yil 5-mayda “Yoshiyoning Buyuk Fisih bayrami” deb ataladigan voqeadan boshlangan chiziqning ellik yil keyingi omega sanasidir.

Oʻttiz soni xizmatni boshlaganlarida oʻttiz yoshda boʻlishlari lozim boʻlgan ruhoniylarning ramzidir. Hizqiyoyo 1-bobning birinchi-uchinchi oyatlari Hizqiyoning yoshini oʻttiz deb koʻrsatayotgan boʻladimi yoki shunchaki uni ruhoniylarning ramzi sifatida ifodalayotgan boʻladimi, har ikkala holda ham u oʻttiz yoshli sifatida tasvirlangan boʻlur edi. Agar birinchi oyatdagi oʻttiz yil, boshqalarning ishonishicha, miloddan avvalgi 622 yildagi Yoʻshiyoning Buyuk Fisihidan beri oʻtgan oʻttizinchi yilni anglatayotgan boʻlsa ham, bashoratga oid maʼnolar baribir aynan oʻshanday qoladi.

Yoshiyo “poydevor” degan maʼnoni anglatadi, va uning Buyuk Fisih bayrami miloddan avvalgi 573-yilda Poklanish kuni 22-oktabrda nihoyasiga yetgan yubiley davrini boshlab berdi. Yoshiyodan 22-oktabrgacha boʻlgan “yubiley chizigʻi” 1840-yildan 1844-yilgacha boʻlgan tarix bilan muvofiqlashadi. 1840-yilning poydevorlari shoh Yoshiyo, shuningdek Yoshiyo Litch orqali ifodalangan edi. 22-oktabr yubiley karnayining shoxi Poklanish kuni shoxi bilan birga chalingani orqali ifodalangan edi.

Va sen o‘zing uchun yillarning yetti shanbasini, ya’ni yetti karra yetti yilni sanagin; va yillarning yetti shanbasining muddati senga qirq to‘qqiz yil bo‘ladi. So‘ngra yettinchi oyning o‘ninchi kunida yubiley karnayini chaldirasan; kafforat kunida butun yurtigingiz bo‘ylab karnay chaldirasizlar. Levilar 25:8, 9.

Hizqiyol shoh Yo‘shiyodan 22-oktabrgacha cho‘zilgan Yubiley chizig‘i ichiga joylashtirilgan bo‘lib, bu chiziq Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi birinchi va ikkinchi farishtalarni 1840-yildan 1844-yilgacha ifodalaydi. Hizqiyol birinchi va ikkinchi farishtalarning millerchilarini hamda uchinchi farishtaning yuz qirq to‘rt mingini ifodalaydi. Hizqiyol yuz qirq to‘rt mingning ruhoniyligini ifodalaydi, biroq uning asosiy bashoratli xususiyati shundaki, u payg‘ambardir.

Payg‘ambar, Ruhoniy va Shoh

Muqaddas Kitobda o‘ttiz yoshida xizmatni boshlagan uch shaxs bor. Hizqiyol bilan birga, ular Dovud va Yusuf edilar. Ularning barchasi o‘ttiz yoshida xizmatni boshlaganlari uchun, ularning barchasi ruhoniydir. Dovud shohning timsolidir, Yusuf ruhoniydir, Hizqiyol esa payg‘ambar, ya’ni payg‘ambar, ruhoniy va shohdan iborat bo‘lgan ulug‘vorlikning uch karra shohligida shundaydir.

Ammo Hizqiyol payg‘ambarni ramz sifatida qanday qo‘llamasligimizdan qat’i nazar, u ruhoniydir; va Yo‘shiyodan 22-oktabrgacha bo‘lgan yubiley chizig‘ida qo‘llanilganda, Hizqiyol 1840 yildan 1844 yilgacha bo‘lgan tarix hamda miloddan avvalgi 573 yilning 22-oktabrigacha bo‘lgan shoh Yo‘shiyo tarixi bilan timsollangan bir yuz qirq to‘rt ming kishining muhrlanish vaqtida bir ruhoniyni ifodalaydigan ruhoniydir.

Yigirma ikki

Muqaddas Kitob Hizqiyol yigirma ikki yil xizmat qilganini aniq bayon qiladi. “Yigirma ikki” Ilohiyat bilan insoniyatning birlashuvidan iborat bayroq bo‘lgan yuz qirq to‘rt mingning ramzidir. Yo‘shiyoning Fisih bayramidan qirqinchi bobdagi 22-oktabr Yubiley tantanasigacha ifodalangan tarixda, Yo‘shiyoning Fisih bayrami 1838 va 1840 yillardagi Josiah Litchning ishini timsollagan. O‘sha ish birinchi va ikkinchi voylarning vaqtga oid bashoratlarini bayon etish edi. Endi ko‘rish mumkinki, birinchi va ikkinchi voylar haqidagi bashorat kashshoflar anglaganidan ancha kengroqdir.

Muqaddas Kitob payg‘ambari bo‘lgan Hizqiyol o‘z yozuvlarida Muqaddas Kitobdagi boshqa har qanday muallifga qaraganda aniqroq sanalarni ko‘proq qayd etadi.

Hizqiyol Muqaddas Kitob bashoratidagi bir kun bir yilga teng tamoyilining omegasi hisoblanadi. Sonlar kitobida kun-yil tamoyilining alfa tarzidagi ilk zikri Qodishda sodir bo‘lgan birinchi isyonda namoyon bo‘ladi; u sahroda qirq yil sarson yurishga sabab bo‘lgan. So‘nggi, ya’ni omega isyoni esa Hizqiyol tomonidan to‘rtinchi bobda Quddus vayron qilinayotgani orqali ifodalanadi.

Alfa

Sizlar yurti tekshirgan kunlar soniga ko‘ra, ya’ni qirq kun uchun — har bir kun bir yil hisoblanib — qirq yil davomida gunohlaringizning jazosini tortasizlar va Mening va‘dadan

qaytishimni bilib olasizlar. Men, Egamiz, shunday dedim; Menga qarshi birlashgan bu butun yovuz jamoaga albatta shunday qilaman: ular mana shu sahroda yo‘q bo‘lib ketadilar va o‘sha yerda o‘ladilar. Sanolar 14:34, 35.

Omega

Sen ham chap yonboshingga yotib olgin va Isroil xonadonining gunohini uning ustiga yuklagin; uning ustida necha kun yotsang, shuncha kun ularning gunohini ko‘tarasan. Chunki Men ularning gunohi yillarini kunlar soniga ko‘ra senga yukladim: uch yuz to‘qson kun; shunday qilib sen Isroil xonadonining gunohini ko‘tarasan. Va bu kunlarni ado etganingdan keyin, yana o‘ng yonboshingga yotgin, va Yahudo xonadonining gunohini qirq kun ko‘tarasan: Men senga har bir kunni bir yil uchun belgiladim. Shuning uchun yuzingni Quddus qamaliga qaratgin, bilaging ochiq bo‘lsin, va unga qarshi bashorat qilgin. Hizqiyol 4:4–7.

Qodish va Quddusning vayron qilinishi alpha va omega isyonini ifodalaydi; bu esa “bir kun — bir yil” tamoyilini ifodalaydi. “Bir kun — bir yil tamoyili” Milleritlarning asosiy qoidasi bo‘lgan va 1840 yildan 1844 yilgacha bo‘lgan tarixda, shoh Yosiyoning Yubiley chizig‘ida 22 oktyabrgacha bo‘lgan namunada ko‘rsatilgan. Hizqiyol har qanday boshqa payg‘ambardan ko‘ra ko‘proq sanalarni bayon etadi. Hizqiyolning sanalar tizimi ichida Yubiley chizig‘i aniqlanadi va shu tariqa Hizqiyolning guvohligi bevosita birinchi va ikkinchi farishtalarning tarixiga, undan keyin esa uchinchi farishtaning tarixiga bog‘lanadi.

“Yubiley chizig‘i” bilan birga Hizqiyol uch yuz to‘qson kun yonboshlab yotadi, so‘ng boshqa yonboshida qirq kun yotadi. “To‘rt yuz o‘ttiz” eski va yangi ahdlarning ramzidir, chunki Abramning Misrdagi to‘rt yuz yillik asirlik haqidagi ahd va‘dasi havoriy Pavlus orqali o‘ttiz yil bilan ikkinchi guvohlikni topdi. Birgalikda “eski”ning Abrami (keyinroq Ibrohim) va “yangi”ning Sauli (keyinroq Pavlus) o‘z guvohliklarini birlashtirib, to‘rt yuz o‘ttiz yilni abadiy ahdning ramzi sifatida mustahkamladilar. “Uch yuz to‘qson kun” — “sen Isroil xonadonining gunohini ko‘tarasan.” “Va” “sen Yahudo xonadonining gunohini qirq kun ko‘tarasan.” Birgalikda o‘ng tomon va chap tomon Abram va Pavlusga tengdir.

Ahd doimo itoatkorlik yoki itoatsizlikka — hayot yoki o‘limga — asoslangan edi. Millerchilar tarixidagi kun-yil tamoyili hayot yoki o‘lim masalasi edi va bu tarix birinchi farishta tomonidan abadiy xushxabar sifatida e‘lon qilingan. “Xushxabar” — hayot yoki o‘lim masalasidir, va Millerchilar tarixining hayot yoki o‘limni sinovdan o‘tkazuvchi masalasi bir kunning bir yilga tengligi tamoyili doirasida belgilangan edi. Birinchi farishtaning xabariga kuch bergan bashorat ikkinchi voyga oid uch yuz to‘qson bir yil va o‘n besh kunlik bashorat edi. Hizqiyol chap yonboshi ustida yotgan uch yuz to‘qson kun ichida ikkinchi voyning uch yuz to‘qson bir yil va o‘n besh kunlik vaqt bashoratining bir tasviri mavjud. Bashoratni to‘g‘ri taqsimlash uchun payg‘ambarlik farosati talab etiladi, biroq bu Yahudo qabilasining Arsloni tomonidan yarim tun faryodi xabarining muhrlarini ochishdagi davom etayotgan ishidan boshqa narsa emas.

Men ta‘kidlaymanki, Hizqiyol yuz qirq to‘rt mingning timsoli sifatida qaralishi lozim, biroq avvalo, u bashorat Ruhi in‘omining timsoli sifatida qaralishi kerak — xoh u oxirgi kunlardagi bir payg‘ambarning namoyoni sifatida ifodalansin, xoh satr ustiga satr metodologiyasi tamoyilini

tushunadigan ahd xalqining namoyoni sifatida ifodalansin.

Men shuni ta'kidlaymanki, Hizqiyolning uch yuz to'qson bir yil va o'n besh kunlik bashoratga tushirgan nuri, tuproq cho'tkasi tutgan odamning javohirlarni kattaroq sandiqqa tashlashi bilan muvofiq keladi.

Men shuni ta'kidlaymanki, Ma'bad tamom bo'lganda, Hizqiyoldan keladigan nur eng so'nggi tosh xabarining muhim unsuridir.

Hizqiyol qirqinchi bobning birinchi oyatida 22-oktabrda turibdi, va aynan o'sha yerda kelajakdagi ma'bad haqidagi vahiy Hizqiyolga beriladi. O'sha ma'bad bir yuz qirq to'rt mingliklarning ma'badidir; Hizqiyol esa o'sha sonning timsoli hisoblanadi. Uchinchi va lakmus sinovi bo'lmish sinovga yetib borishlaridan oldin, o'sha guruh ikki sinovdan o'tgan bo'ladi. Hizqiyol ma'badda o'z nurini qabul qilayotgan tarzda tasvirlanadi; shu bois u timsol sifatida hosil qiladigan nur, Doniyorning o'ninchi bobiga muvofiq ravishda, Xudoning xalqi Eng Muqaddas Joyga kirganida keladigan nurni ifodalaydi.

Muhrdan yechilgan Iso Masihning Vahiysining nuri sinov muddati yopilishidan aynan oldin muhrdan yechiladi.

Va u menga dedi: "Bu kitobdagi bashorat so'zlarini muhrlama, chunki vaqt yaqin. Nohaq bo'lgan yana nohaq bo'lib qolsin; iflos bo'lgan yana iflos bo'lib qolsin; solih bo'lgan yana solih bo'lib qolsin; muqaddas bo'lgan yana muqaddas bo'lib qolsin." Vahiy 22:10, 11.

O'n birinchi oyatda inoyat muddati yopilishidan sal oldin "vaqt yaqin"dir, shuning uchun Iso Masihning Vahiysi o'sha vaqtda muhrdan ochilgan bo'ladi, chunki "vaqt yaqin"dir.

Iso Masihning vahiyidir; Xudo uni O'z xizmatkorlariga tez orada yuz berishi lozim bo'lgan narsalarni ko'rsatish uchun Unga berdi; va U uni O'z farishtasi orqali O'z xizmatkori Yuhannoga yuborib, ayon qildi. U Xudoning kalomi haqida, Iso Masihning shahodati haqida va o'zi ko'rgan barcha narsalar haqida guvohlik berdi. Bu bashoratning so'zlarini o'qiydigan kishi va uni eshitib, unda yozilganlarga amal qiladiganlar saodatlidir; chunki vaqt yaqindir. Vahiy 1:1-3.

Yakshanba qonuni paytida Laodikiyalik Yettinchi kun Adventizmi uchun sinov muddati yopiladi, va Hizqiyolning to'qqizinchi bobida Adventizm Quddus sifatida ifodalanadi. U yerda mamlakatda va jamoatda qilinayotgan jirkanch ishlar ustidan oh tortib, faryod qiluvchilar muhrni qabul qiladilar. Muhrlash Islomning sharq shamollari xalqlarni g'azablantirayotgan vaqtda, sinov muddati yopilishidan sal oldin sodir bo'ladi. Hizqiyolning sakkizinchi bobida Adventizmning to'rt avlodi yakuniga yetadi; bunda to'rtinchi avlod quyoshga sajda qilayotgan yigirma besh yo'lbochi bilan ramziy tarzda tasvirlanadi.

O'sha vahiy ramziy tarzda Yakshanba qonunidan bir kun oldin, ya'ni 666 bilan ifodalangan sinov muddatining yopilishidan sal avval berilgan edi.

Va oltinchi yilda, oltinchi oyda, oyning beshinchi kunida, men o'z uyimda o'tirganimda va Yahudo oqsoqollari oldimda o'tirganlarida, o'sha yerda Parvardigor Egamizning qo'li mening

ustimga tushdi. Shunda men qaradim, va mana, olov ko‘rinishiga o‘xshash bir siymo bor edi: uning belidan pastga tomon olov, belidan yuqoriga tomon esa yorug‘lik ko‘rinishi, xuddi qahrabo rangidek edi. U qo‘l shaklini uzatib, boshimning bir tutam sochidan ushladi; va Ruh meni yer bilan osmon orasiga ko‘tardi hamda Xudoning vahiylarida meni Quddusga, shimolga qaragan ichki darvozaning eshigiga olib bordi; o‘sha yerda rashkni qo‘zg‘atuvchi rashk butining o‘rni bor edi. Va mana, Isroil Xudosining ulug‘vorligi u yerda edi, xuddi men vodiya ko‘rgan vahiya muvofiq. Hizqiyol 8:1–4.

Oltinchi yilning oltinchi oyi va beshinchi kunidagi vahiy «666»dan — Laodikiya Adventizmi uchun sinov muddati yakunlanadigan Yakshanba qonunining ramzidan — sal oldin keldi. Bu vahiy Hizqiyol «tekislikda ko‘rgan vahiya muvofiq» edi. U tekislikda ko‘rgan vahiy bundan oldinroq, uchinchi bobda bayon etilgan.

So‘ng men turdim-da, tekislik tomon chiqdim; va mana, u yerda Egamizning ulug‘vorligi, Kebar daryosi bo‘yida ko‘rganimdek ulug‘vorlik turar edi; men esa yuztuban yiqildim. Hizqiyol 3:23.

“Ochiq tekislik” haqidagi vahiy — oltinchi yil, oltinchi oy va beshinchi kundagi vahiy — Hizqiyol avval Kebar daryosi bo‘yida ko‘rgan vahiy edi.

Endi shunday bo‘ldiki, o‘ttizinchi yilda, to‘rtinchi oyda, oyning beshinchi kuni, men Kebar daryosi bo‘yida surgunlar orasida bo‘lganimda, osmonlar ochildi va men Xudoning vahiylarini ko‘rdim. Hizqiyol 1:1.

Hizqiyol Xovar daryosi bo‘yida “ko‘rgan” “Xudoning vahiylari” tekislik haqidagi vahiy edi; bu ayni paytda Hizqiyol kitobining sakkizinchi bobidan o‘n birinchi bobigacha bo‘lgan vahiyni ham o‘zi edi. O‘sha vahiylar Hizqiyolning muqaddas maskanga nazar solishi kontekstida taqdim etilgan bo‘lib, o‘ninchi bobdagi “marah” — ko‘zgu orqali ko‘rish vahiysi aynan shu yerda amalga oshadi. Hizqiyol sinov muddati yopilishidan sal oldin Iso Masihning Vahiysi namoyon qilinayotgan bir paytda, Eng Muqaddas Joydan taralayotgan bashoratli nurdan bahramand bo‘luvchilarni ifodalaydi.

Fisih bayramidan boshlanib 22-oktabrda yakun topadigan shoh Yo‘siyoning Yubiley chizig‘ini aniqlaganimizda, Levilar kitobining yigirma uchinchi bobida bayon etilgan Bahorgi bayramlar va Kuzgi bayramlar timsolini aniqlagan bo‘lamiz. U yerda bahorgi va kuzgi bayramlarning har biri yigirma ikki oyatdan iborat tarzda bayon etilgan, xuddi Hizqiyolning xizmati yigirma ikki yil bo‘lgani kabi. Hizqiyolni Yubiley chizig‘ining o‘ttizinchi yiliga muvofiqlashtirish Hizqiyolning tug‘ilishini Yo‘siyoning jonlanishi bilan muvofiqlashtirish imkonini beradi. Agar u Yubiley davrining o‘ttizinchi yilida o‘ttiz yoshda bo‘lgan bo‘lsa, unda Hizqiyol Yo‘siyoning islohoti paytida tug‘ilgan bo‘ladi.

Hizqiyol imon orqali Eng Muqaddas Joyga kiradiganlarning ramzidir. U yerga kirgach, ular insoniy o‘zaro munosabatlarning murakkab kechishini ifodalovchi g‘ildiraklar ichidagi g‘ildiraklarni ko‘radilar. Vahiy kitobining o‘ninchi bobdagi Yuhanno misolida bo‘lgani kabi, Hizqiyol millerchilarni, ammo yanada bevosita ma‘noda bir yuz qirq to‘rt mingni ifodalaydi. Uning o‘zaro parallel bo‘lgan uch yuz to‘qson bir yil va o‘n besh kunlik vaqt bashorati,

Quddusning vayron qilinishi bilan birga, Laodikiyadagi Adventizm ustidan chiqariladigan yakuniy hukmni ko'rsatadi va u o'ttiz sakkiz hamda qirq haqidagi jumboqni ham o'z ichiga oladi.

Bu to'rt yuz o'ttiz yilning ramziy ma'nosini o'z ichiga oladi.

U 1333 yildan 1337 yilgacha, 1449 yildan 1453 yilgacha va 1840 yildan 1844 yilgacha bo'lgan, 4 yil bilan ifodalangan davrni o'z ichiga oladi.

Biz ushbu nihoyatda muhim mavzu haqidagi mulohazalarimizni keyingi maqolada boshlaymiz.

“Ishayo, Hizqiyol va Yuhannoga berilgan vahiylarda biz osmonning yer yuzida sodir bo'layotgan voqealar bilan naqadar chambarchas bog'liqligini va Xudoning O'ziga sodiq bo'lganlar uchun g'amxo'rliqi naqadar buyuk ekanini ko'ramiz.” Testimonies, 5-jild, 753.

“Masihning O'zi ma'badning Rabbisi edi. U undan chiqib ketganida, uning ulug'vorligi ham ketar edi — o'sha ulug'vorlikki, bir vaqtlar eng muqaddas joyda, oliy ruhoniylarga faqat bir marta, buyuk kafforat kunida, so'yilgan qurbonning qoni bilan kiradigan rahm-shafqat kursisi uzra ko'rinish turar edi (bu qurbonning qoni dunyo gunohlari uchun to'kilgan Xudoning O'g'lining qonining timsoli edi) va uni qurbongoh ustiga separti. Bu Shekina, Yahovaning ko'rinadigan maskani edi.

“Ishayo shunday deganida aynan shu ulug'vorlik unga ochib berilgan edi: ‘Shoh Uzziyo vafot etgan yili men ham Rabbiyni taxt ustida, yuksak va baland ko'tarilgan holda o'tirganini ko'rdim; Uning libosi etagi ma'badni to'ldirib turar edi’ [Ishayo 6:1–8 keltirilgan].” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 4-jild, 1139.

“Ishoyoga berilgan vahiy oxirgi kunlarda Xudoning xalqining holatini ifodalaydi. Ular osmondagi muqaddas ma'badga davom etayotgan ishni imon bilan ko'rish imtiyoziga egadirlar. ‘Va osmondagi Xudoning ma'badi ochildi, va Uning ma'badida Uning ahd sandig'i ko'rindi.’ Ular imon bilan eng muqaddas joyga nazar solib, osmondagi muqaddas ma'badga Masihning ishini ko'rganlarida, o'zlarining nopok labli xalq ekanliklarini anglaydilar,—lablari ko'pincha behuda so'zlarni aytgan, iste'dodlari esa muqaddas qilinmay, Xudoning ulug'vorligi uchun ishga solinmagan xalq ekanliklarini biladilar. Ular o'zlarining zaifligi va noliqligini Masihning ulug'vor fe'l-atvorining pokligi va go'zalligi bilan taqqoslaganlarida, naqadar tushkunlikka tushishlari tabiiydir. Ammo agar ular, Ishoyo kabi, Rabbiy qalbda hosil qilinishini istagan taassurotni qabul qilsalar, agar ular jonlarini Xudo oldida kamtar tutsalar, ular uchun umid bordir. Va'da kamoni taxt ustidadir, va Ishoyo uchun qilingan ish ularda ham amalga oshiriladi. Xudo tavbali qalbdan ko'tarilgan iltijolarga javob beradi.”

“Xudoning bu buyuk va tantanavor ishining maqsadi — osmoniy ombor uchun bog'lamlarni bir joyga to'plashdir; chunki yer Egamizning ulug'vorligi bilan to'ldirilishi kerak. Shunday ekan, hukm surayotgan yovuzlikni ko'rib, nopok lablardan chiqayotgan so'zlarni eshitib, hech kim vahimaga tushmasin. Zulmat kuchlari o'zlarini Xudoning xalqiga qarshi saf tortib qo'yganida; Shayton so'nggi buyuk to'qnashuv uchun o'z kuchlarini jamlaganida va uning qudrati buyuk hamda deyarli yengib bo'lmasdek tuyulganida, ilohiy ulug'vorlikning ravshan ko'rinishi, baland va yuksak ko'tarilgan taxt, va'da kamoni bilan qamrab olingan holda, taskin, ishonch va tinchlik bag'ishlaydi.” Review and Herald, December 22, 1896.

Xavor daryosining qirg'oqlari bo'yida Hizqiyol shimoldan kelayotgandek ko'ringan bir bo'ronni ko'rdi: "katta bir bulut, va o'z ichida aylanib turgan olov, va uning atrofi yorug'lik edi, va uning o'rtasidan qahrabo rangiga o'xshash bir jilva chiqardi." Bir-birini kesib o'tuvchi bir qancha g'ildiraklar to'rtta tirik mavjudot tomonidan harakatga keltirilardi. Bularning barchasidan yuksakda "taxtga o'xshash bir narsa bor edi, u safir toshining ko'rinishidek edi; va taxtga o'xshash narsaning ustida yuqorida odamga o'xshash bir zotning ko'rinishi bor edi." "Va karublar ichida ularning qanotlari ostida odam qo'lining shakli ko'rindi." Hizqiyol 1:4, 26; 10:8. G'ildiraklarning tuzilishi shu qadar murakkab ediki, bir qarashda ular go'yo tartibsizdek tuyulardi; ammo ular mukammal uyg'unlikda harakat qilardi. Karublarning qanotlari ostidagi qo'l tomonidan tutib turilgan va boshqarilgan samoviy mavjudotlar bu g'ildiraklarni harakatga keltirar edi; ularning ustida esa, safir taxt uzra, Abadiy Zot bor edi; taxtning atrofi bo'ylab esa ilohiy rahm-shafqat ramzi bo'lgan kamalak turardi.

"G'ildirakka o'xshash murakkab tuzilmalar karublarning qanotlari ostidagi qo'lining boshqaruvi ostida bo'lganidek, insoniy voqealarning murakkab kechishi ham ilohiy nazorat ostidadir. Xalqlarning nizosi va g'alayonlari orasida karublar uzra o'tiruvchi Zot hanuz yer yuzidagi ishlarni boshqarib turibdi.

Birin-ketin o'zlariga ajratilgan vaqt va makonni egallagan xalqlarning tarixi, o'zlari ma'nosini bilmagan haqiqatga beixtiyor guvohlik berib, bizga so'zlamogda. Bugun har bir xalq va har bir shaxsga Xudo O'zining buyuk rejasida bir o'rin belgilab qo'ygan. Bugun insonlar ham, xalqlar ham xato qilmaydigan Zotning qo'lidagi shoqul bilan o'lchanmogda. Hammasi o'z tanlovi bilan o'z taqdirini belgilamogda, va Xudo O'z maqsadlarini amalga oshirish uchun hammasini O'z hukmi ostida boshqarmogda.

"Buyuk MEN BOR bo'lgan Zot O'z Kalomida belgilab qo'ygan tarix — bashoratli zanjirdagi bo'g'inlarni bir-biriga ulab, o'tmishdagi abadiylikdan kelajakdagi abadiylikkacha yetib boradigan bu tarix — bizga bugun asrlar oqimidagi qaysi o'rinda turganimizni va kelajak zamonda nimani kutish mumkinligini bildiradi. Bashorat hozirgi vaqtgacha amalga oshishi oldindan aytilgan barcha narsalar tarix sahifalarida o'z izini qoldirgan, va biz hali kelajakda yuz berishi lozim bo'lgan hamma narsa o'z tartibi bilan bajo bo'lishiga ishonch hosil qilishimiz mumkin." Education, 178.